



„NOVI ČAS,  
izhaja vsak petek ob  
12. uri dopoldne. Ured-  
ništvo in upravnništvo  
je v Gosposki ulici  
št. 6 drugo dvorišče.

# NOVI ČAS



LIST STANE :

za celo leto . . . 4 K  
„manj premožne 3 „  
„Nemčijo . . . . 5 „  
„posamezne št. 8 v  
Oglasi po dog ovoru.

Štev. 29.

V Gorici, 17. julija 1914.

Leto V.

## Proti pogubnemu toku.

Zadnji dve številki smo posvetili pokojnemu prestolonasledniku in njegovi visoki soprog, ki je ob njegovi strani junško vstrajala do konca, dokler ni pri strašnem atentatu 28. junija v Sarajevu z njim našla tragične smrti. Poročali smo o vsem res s srcem in obširno. Ljudstvo nam je hvaležno. Spomin na nadvojvodo Franca Ferdinanda, ki je nam Slovence in Hrvatov hotel tako dobro, nam ostane za vedno nad vse drag. Hotel je srečne in zadovoljne Jugoslovane v našem cesarstvu.

Radi tega je bil umorjen!

To hočemo danes razložiti.

### Franc Ferdinand — varuh Jugoslovanov.

Pretrajljivi dogodki v Sarajevu imajo svoje korenine v tistem gibanju, ki ga je zanetila posebno od leta 1908, ko je Avstrija anektirala Bosno in Hercegovino, v naših južnih slovanskih deželah takozvana velesrbska propaganda. Velesrbska propaganda ali velesrbstvo ima namen, da bi Avstrijo, našo skupno domovino razbilo ter na njenih razvalinah ustanovilo veliko srbsko državo, ki bi ji pripadale Bosna, Hercegovina, Dalmacija, Hrvaška in morda še kak del slovenskih dežel. Seveda bi Srbi to napravili v sporazumu z Rusijo, Italijo, Rumunijo in Madžari. To gibanje je veleizdajniško gibanje in v največjem nasprotju z vsemi božjimi in državnimi zakoni. Pomenja pa tudi za nas Slovence in Hrvate, naj se smatramo kot katoličane, ali kot skupen narod, najhujši jarem odvisnosti in preganjanja. Če bi to veleizdajniško gibanje kedaj doseglo svoj smoter, bi Slovenci prav gotovo bili razkosani in razdeljeni med Lahe, Nemce in Madžare. In izgubili bi za vse čase upanje na kako narodno edinstvo in skupno življenje; kajti mi se nahajamo s Hrvati vred skoro vsi, brez izjeme v habsburški monarhiji in se moramo zato navzlic raznim težkočam, katerim smo izpostavljeni od Nemcev in od strani sovražnih vlad, edino-le v avstrijski državi pod habsburškim žezlom povzpeli do višjega narodnega življenja.

Velesrbstvo je torej za nas Slovence najhujši sovražnik. Velesrbstvo pa je tudi najzagrizenejši predstavitelj pravoslavja, ki je katoličanstvu do skrajnosti nasprotno. Če bi torej velesrbska propaganda, glede nas Slovencev in Hrvatov uresničila svoje namene, bi kot katoličani bili izpostavljeni le najhujšemu preganjanju.

Velesrbsko gibanje ima svoj sedež v Belgradu v takozvani »Narodni Obrani«. Svoje zaupnike in privrženice ima po vseh jugoslovanskih deželah; toda, kar že sedaj povdarjamo, nikjer med dobrimi katoličani, ampak povsod med liberalci in svobodomiselci. V avstrijskih jugoslovanskih deželah se ta propaganda javlja na razne načine, posebno pa pod omanljivo krinko »jugoslovanskega narodnega kulturnega edinstva«, čigar sedež je Belgrad. Celo med Slovence so te misli zašle, kakor so pokazali p o s a m e z n i s l u č a j i med drugimi tudi med nedoraslimi sanjavi študenti. Slovenskemu katoliškemu ljudstvu je to gibanje ostalo tuje. Da bi se pa tudi naše ljudstvo po teh čudnih idejah polagoma in nevede prepojilo, zato skrbijo razni liberalni in svobodomiselni listi, predvsem »Dan« in »Slov. Narod«.

Pokojni nadvojvoda Franc Ferdinand je nam Jugoslovanom hotel dobro. Vedel je, koliko krivic moramo prestati Slovenci, posebno na Koroškem, Štajerskem in drugod. Vedel je kako smo potiskani na stran, kolike krivice se gode Hrvatov od strani Madžarov. Videl je neko nezaupnost v Jugoslovanih, ki se je porajala zaradi teh krivic, in kako velesrbstvo to nezadovoljnost uporablja za svoje veleizdajniške namene. Krivicam, ki se gode Jugoslovanom je hotel napraviti konec! Nas je hotel napraviti srečne in zadovoljne v habsburški monarhiji. V nas Slovence in Hrvatih je hotel imeti mogočno živo mejo v obrambo Jadranskega morja, v obrambo države proti Italiji in tudi proti Srbiji. Načrti torej, ki jih je imel glede nas, so bili v najhujšem nasprotju z načrti velesrbstva in njegove propagande. Če bi on enkrat postal cesar, bi vse nade velesrbstva bile uničene za vedno. Zato se je napravila proti njemu zarota. In tako je moral plačati s krvjo on, največji prijatelj Jugoslovanov, ker je hotel našo srečo.

### Izraz čustva slovenskega ljudstva.

Mi se tega v polnem obsegu vsi zavedamo in vemo, kaj smo s svojim ljubljencem Francem Ferdinandom izgubili. Duška tej naši zavesti je dal v imenu vsega slovenskega ljudstva veliki manifestacijski shod v nedeljo 5. julija v Ljubljani. Tu se je zbralo več ko 4000 mož; državni in deželni poslanci, župani in zastopniki občin od vseh strani. In tu je načelnik S. L. S. deželni glavar kranjski Dr. Šusteršič govoril v imenu vsega slov. ljudstva ter povedal, kako to ljudstvo žaluje nad izgubo velikega cesarskega princa, kako je cenilo njega in njegove načrte, kako z vsem gnjusom obsoja strahoviti zločin in je pripravljeno proti zločincem in sovražnikom države za domovino in vladarja iti tudi v smrt.

»Delujmo v duhu pokojnega Franca Ferdinanda!« Tako je govoril Dr. Šusteršič. »S tem bomo najbolje častili njegov spomin! Na delo za naš narod, za hrvaško-slovenski narod, na delo za prihodnost našega naroda, na delo za našo širno, mogočno, časti polno Avstrijo!«

»Naše delo mora tudi biti najostrejše odporno delo zoper one brezvestne elemente, ki so moralno sokrivi vsega, kar se je zgodilo!«

»Bombe so dobili zarotniki v Belgradu, bombe, ki so jih metali, so iz (srbskega) vojaškega arzenala v Kragujevcu. Ali se morda na Srbskem bombe prodajajo, kakor pri nas krompir in korenje? Ali na Srbskem vzame bombe kdor jih hoče? Dragi moji! Bombe in revolverje so dobili mladiči, ki so to hudodelstvo izvršili, v Belgradu. Tam se je skuhala ta hudodelska zarota, kajti bali so se, ako postane Franc Ferdinand cesar, konec bo velesrbske propagande. In kdor bi še kaj dvomil, naj pogleda to nesramno pisavo srbskih listov sedaj po dejanju! Ta pisava je prosta vsake sramežljivosti, četudi deloma hinavsko zavita. Če list piše, da mučenika nista nadvojvoda Franc Ferdinand in vojvodinja Zofija, ampak, da je morilec mučenik, je to menda dovolj. In to trpi srbska vlada. Pri tej priliki še srbski listi še norčujejo iz Avstrije, češ, da je trtila. Naj gledajo rajši na gnjilobo svoje lastne države. Mi Avstrijci imamo hvala Bogu,

cesarja po božji milosti, Srbi pa imajo svojega kralja po milosti — morilcev!»

(Kakor znano so Srbi leta 1903 umorili svojega kralja Aleksandra Obrenovića in njegovo ženo Drago. Morilci, ki so pa ostali nekaznovani, so poklicali na prestol sedanjega kralja Petra, ki je tedaj bival v Švici).

»Mi moramo delati v okviru habsburške monarhije, za veliko katoliško hrvaško-slovensko domovino! Za to veliko hrvaško-slovensko domovino je moral življenje dati Franc Ferdinand. Tistim, ki so to zakrivali, veljaj naš najbrezobzirnejši boj. In tu bi opozoril v tem slovenskem trenutku na točko, na katero je treba osredotočiti že v prvem boju vso silo, in to je tisto brezvestno časopisje, ki je deloma plačano iz Belgrada in katero pred očmi naših oblastij razdira kos za kosom glavne temelje reda in sreče in zvestobe, razdira moralčno podlago naše sv. vere. Prijatelji od vlade nimamo ničesar pričakovati. Sami moramo to delo opraviti!»

»Možje, žene — očetje, matere, v boj proti temu nesramnemu časopisju! Proč s tem časopisjem! Brezobzirno izločite iz naše srede vsakega brez izjeme, naj bo kdorkoli, ki kaže katerokoli popustljivost v tej smeri. Ta ne spada med nas! On je največji škodljivec našega naroda. On ni le veleizdajalec proti narodu in celi monarhiji, ampak on je izdajalec proti naši narodni bodočnosti. Prijatelji, kdor tega ne izprevidi, da je bodočnosti hrvaško-slovenskega naroda iskati edino-le v okvirju habsburške monarhije, ali kdor tega noče vedeti, ta je ali veleizdajalec, ali pa norec in spada v enem slučaju na vislice, v drugem pa v norišnico.»

Tako je med drugim govoril dr. Šusteršič ter končal z besedami: »Ob svezem grobu prisegamo zvestobo spomini mrtvega in zvestobo našemu presvitemu vladarju!»

Z gromovitim, navdušenim, ponovnim odobravanjem je sprejel narod njegove besede, ki tolmačijo mišljenje vsega slovenskega ljudstva.

**Mišljenje slovenskega svobodomiselstva.**

Gotovi ljudje na Slovenskem, ki so zločin v Sarajevu po svojih časopisih obsojali, pa so se bodisi na tihem, bodisi drugače zavzemali za ideje velesrbstva, so bili po tej veličastni manifestaciji slovenskega ljudstva v Ljubljani, strti. Sprva niti dihati niso mogli. Potem pa so z vso besnostjo pričeli napadati udeležnike shoda. Troteljstvo (prismojenost), infamnost (nesramnost) je imenoval liberalni »Slovenski Narod« to veliko patriotsko manifestacijo. Udeležnike pa so liberalci psovali s psovko »— garjeva bitja —«. Zelo se čudimo, da drž. pravdnštvo v Ljubljani dopušča na tak način sramotiti veliko patriotsko namifestacijo. A nam je tudi samim v zadoščenje, ko vidimo sedaj, kako mislijo zastopniki liberalne in svobodne misli na Slovenskem. Svoje rozičke je pokazala tudi goriška »Soča«, ki tisoče in tisoče avstrijsko mislečih katoliških Slovencev zmerja s »kohorto političnih

brezvestnežev.« Manifestacijo za katoliško avstrijsko slovensko misel imenuje »laži«, »psovke«, »lopovščine«, »klerikalcem je treba v obraz pljuniti«. Svoj članek 7. t. m. konča: »Ali res ne more napredna Ljubljana uspešno začeti vsesplošen boj s klerikalci?«

Torej tudi ta prikrita »narodna stranka« na Goriškem si želi boja proti klerikalcem, ki niso nič drugega zagrešili nego želeli razvitka katoliškega hrv. - slovenskega ljudstva v okviru habsburške monarhije.

Besni in tuli svobodomiselstvo torej tudi pri nas na Slovenskem na celi črti. Priznava na ta način svojo velesrbsko propagando. »Slovenski Narod« je že prišel tako daleč, da izgovarja zločinsko dejanje zločinca v Sarajevu, češ, da je njegov čin le posledica obupnih razmet; dasi dobro ve, da so bili ravno Srbi proti katoliškim Hrvatom vedno od vlade in Madžarov podpirani. Naš liberalizem in naše svobodomiselstvo se je pokazalo eno z velesrbsko izdajniško propagando. Gre še celo naprej in ovaja že Srbom one slovenske tvrdke, ki so katoliškega in avstrijskega mišljenja, da bi jih Srbi bojkotirali.

\* \* \*

Sedaj se poznamo! Vemo, kako politično smer ubira slovensko svobodomiselstvo po svojih organih »Dan« in »Slovenski Narod«. Kot Slovenci in katoličani: hočemo z vsemi močmi to svobodomiselstvo uničevati, ker ni le največji nasprotnik naše katoliške vere in ljudske pravnote, ampak tudi kakor se vidi, radi svoje zveze z velesrbsko propagando, nasprotnik habsburške monarhije kjer mi Slovenci in Hrvati edino moremo doseči boljšo bodočnost!

Franc Ferdinand, ki je zaradi tega umrl, nam bodi pri tem naš vedni vzor!

## Gospodom okoli »L'Eca« v resen premislek.

Ne delamo vseh pristašev laške katoliške stranke odgovornih za to, kar piše »L'Eco«, ker vemo, kdo tiči za njo, in ker vemo, da so si duhovniki po slovenski in furlanski strani dežele kot nekdanji »soščolci in mladinski prijatelji v najboljših medsebojnih odnošajih. Je pač le peščica ljudi, ki jim služi »L'Eco« kot odmev njih misli in čustev. Ti se v zadnjem času prav krčevito prizadevajo, da bi nas goriške katoliške Slovence pred vlado denuncirali kot istovetne z narodno radikalnino in protikatoliškimi elementi na slovenski strani in rudi nam na ta način naprtili grehe istih. »Gli Slavi«, »gli studenti slavi«, »la stampa slava«, to je tisti koš, v katerega mečejo Srbe in Slovence in pri Slovencih zopet katoliške in svobodomiselne. Potem pa dokazujejo na naš račun, kakor more to delati je človek, ki hoče z res farizejskim zavrtanjem sebe predstavljati vladi kot onega, ki edini ima še zmi-

sei za patriotizem. V tem je vsa hudobija »L'Ecove« pisave!

V isti številki, ko je »L'Eco« prvič prinesla poročilo o dogodkih v Sarajevu, je tudi lopnila z obrekovanjem po nas. Takoj je denuncirala v posebnem članku »Panserbismo«, kako se tudi pri nas kažejo znaki velesrbske propagande. Mi sicer nimamo nič proti temu, če o tem govori, toda hudobijo vidimo v trditvi: »La stampa slava non ha mai deplorato questo movimento irredentista, come noi abbiamo deplorato e vivamente criticato il movimento irredentista italiano.« (»Slovensko časopisje ni nikdar obžalovalo tega iredentističnega gibanja, kakor smo mi obžalovali in živahno obsojali italijansko iredentistično gibanje.«) — Tukaj se »L'Eco«, oziroma njegovo ozadje, stavi pred strmeče občinstvo in pred vlado kot tistega činitelja, ki tu na Goriškem, oz. na jugu sploh edini ima še zmisel za patriotizem; vsi drugi so nezanesljivi. »L'Eco« edini steber avstrijske misli na slovanskem jugu. »La stampa slava non ha mai deplorato...«

Gršega ovaduštva si niti misliti ne moremo. Ljudje, ki polnijo »L'Ecove« predale, očitno nikdar ne bero ne »Slovenca«, ne »Časa«, pa tudi najbrže »Novega Časa« ne. Zato pa jim seveda ni znano, kako se ravno v teh listih vodi boj proti svobodomiselnemu, v službi velesrbstva stoječemu časopisju. Popolnoma neznan jim je tudi, koliko so delali na deželi za avstrijsko misel naši predavatelji in organizatorji.

Zgoraj navedeni stavek iz »L'Eco« vsebuje neodpusten napad na delo in čast slovenskega katoliškega ljudstva, katoliških lajkov in slovenske duhovščine, češ da potom slov. kat. časopisja niso zavračali velesrbskega gibanja.

Proti temu tu z vso odločnostjo protestiramo. Takim nizkotnim denunciacijam niti od strani najhujših laških liberalcev nismo vajeni

Mi se le čudimo, zakaj se »L'Eco« v svojem patriotizmu ni zagnala v dež. odbor in dež. glavarja, ker ni zastopal dežele pri pogrebni slavnosti v Trstu in da tam v imenu dežele ni položil vencev na krsti visokih nedolžnih žrtev. Ravno tako se čudimo, zakaj ni »L'Eco« prijela dež. glav, ker ni bil navzoč na goriških tleh, v Nabrežini, da bi s svojo prisotnostjo v imenu dežele mimoidočemu pogrebniemu žalnemu vlaku skazal primerno čast in se mrtvemu nadvojvodi poklonil. Na Kranjskem — da o Ljubljani niti ne govorimo — je vsaka vasica tekmovala in od daleč so ljudje prihajali, da izkažejo v najvišji meri zadnjo čast pokojnemu prestolonasledniku. Dež. odbor, oz. dež. glavar goriški pa je vse skupaj omejil na par brzovjavk, nič pa ni storil, da bi se še na drug način v imenu dežele izkazala pijeteta pri pogrebnih slavnostih, bodisi v Trstu, bodisi v Nabrežini. Mi smo tega zelo, zelo pogrešali.

\* \* \*

Očita nam dalje na drugem mestu, da smo katoliški Slovenci (popolari Sloveni) prežeti istega narodnega radikalizma kakor besni protikatoličani. In to je zopet druga zloba, ki nam jo z veliko »ljubeznijo« nudi laški katoliški list v Gorici. Če se torej borimo proti kamori v Gorici, ki so jo laški katoličani pri zadnjih občinskih volitvah rešili poloma, je to narodni radikalizem. Če mi v smislu božjih in naravnih zakonov zahtevamo za slovenske otroke slovenske šole v Gorici, je to seveda zopet narodni radikalizem. Če pa oni o priliki vmeščenja goriškega župana Bombiga z veliko slastjo navajajo njegove besede, kjer župan obljublja »mantenere inalterato il nostro carattere nazionale... e l'indiscutibile diritto di essere noi i padroni in casa nostra\*»; — in če ravno tam navajajo besede Cesciuttija, kjer poziva župana, naj vzdržuje »incontaminato e fulgido il carattere italiano della nostra Gorizia!«\*\*) ter se tako z laškimi liberalci postvaljajo na stališče, da morajo biti Slovenci v Gorici kakor do sedaj brezpravni in sužnji v narodnem oziru in pri mestni upravi — tedaj je to seveda »katoliška pravičnost in krščanska ljubezen«. In ravno tako je seveda tudi »katoliška pravičnost in krščanska ljubezen«, če se »L'Éco« zaganja v slovenske pridige, ki so se uvedle v stolnici v veliko dušno korist slovenskih vernikov.

To je naša beseda, izraz lojalnega slovenskega katol. ljudstva. **Neradi smo to storili, a morali smo, ker je bila katoliška stranka in kat. slov. ljudstvo napadeno in osumničeno v svojih najlojalnejših čustvih.**

Slovenci in Hrvatje so vedno hodili v boj proti vsem sovražnikom Avstrije in so in bodo vedno pripravljeni iti v boj proti vsakemu sovražniku, najsibo to Srbija ali Italija.

\*) da bo vzdrževal nespremenjen nas (laški) narodni značaj (v Gorici)...., in neoporečno pravico, da ostanemo gospodarji v svoji hiši.«

\*\*) »neomadeževan in bleščeč italijanski značaj naše Gorice.«

## Po umoru Franca Ferdinanda.

### Bombe za Habsburžane.

Zagrebška »Hrvatska« piše: Od dveh akademikov, ki sta bila do nedavnega pristaša srbsko-hrvatske koalicije in člana zagrebške nacionalistične organizacije smo prejeli sledečo izjavo: »Ob prošlem izletu hrvatskih zagrebških akademikov v Belgrad smo bili v družbi g. Milana Pribičevića, srbskega majorja, ki nas je peljal z desetorico akademikov v srbski vojni arzenal ter pokazal vojne priprave, med drugim tudi bombe, pri čemer je s ciničnim nasmehom rekel: »Gospodje! Tu dozorevajo jabolka za vaše Habsburžane!«

### Srbski list napovedal napad na Fr. Ferdinanda.

»Srbobran«, ki izhaja v Ameriki in ki je nekaka podružnica zagrebškega »Srbobrana«, je pisal dne 3. decembra pod naslovom: »Mi mu plačamo pot« sledeče: »Avstrijski prestolonaslednik je napovedal za spomlad svoj obisk v Sarajevu. Vsak Srb naj bi si to zapomnil. Ako hoče priti prestolonaslednik v Bosno, bomo mi plačali potne stroške.« Pod naslovom »Sveta osveta« prinaša isti list istega dne sledeče: »Srbi! Zgrabite za orožje, kakršno morete dobiti. Nože, puške, bombe in dinamit. Vse to je od Boga dovoljeno orožje. Izvršite sveto osveto! Smrt habsburški dinastiji! Večen spomin onim junakom, ki dvignejo proti njej roko!« — Tako so srbski listi hujskali.

### Angleški list o zaroti.

Londonski tednik »John Bull« objavljajl senačno poročilo, ki obdolžuje londonsko srbsko poslaništvo sokrivde ob napadu na rajnega nadvojvodo Frana Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg. »John Bull« trdi, da je ustanovila Srbija pred približno osmimi meseci v svojem londonskem poslaništvu tajno pisarno z nalogo, da agitira proti Avstro-Ogrski. V tej tajni pisarni se je izkuhala zarota proti nadvojvodi Franc Ferdinandu. List pristavlja da oficialnega poslaniškega osebja brez dokazov ne more obtožiti. Ko se je meseca aprila srbsko poslaništvo preselilo iz Belmarouee Mansions hotela na Queens Gate, so sežgali veliko važnih listin. En kos nekega na pol sežganega spisa ima uredništvo in je »John Bull« fotografijo tega spisa objavil. Od tiskane glave se razločijo še besede... tion Royale de Serbie« in dovolj od datuma, da se spozna 5. april, vsebina je, kakor trdi »John Bull«, pisana s tajno pisavo tajne pisarne. List trdi, da ima ključ od tajne pisave in podaja sledečo prestavo: »Za popolno odstranitev (elimination) F. F. vsota 2000 funtov, ki se izplača: 1000 funtov ob Vašem prihodu v Belgrad iz rok gospoda G., ostanek 1000 funtov po končani nalogi, izplačljiv, kakor zgoraj. Vsota 200 funtov za izdatke in za plačilo agentom, predno od tu odpotujejo...« Črke F. F. naj bi pomenjale Franc Ferdinand. Odgovoren za to odkritje je seveda »John Bull«.

Srbska vlada je naročila srbskemu poslaniku v Londonu, naj ta list toži.

### Kaj je dognala preiskava?

Doslej je dognala preiskava, da je bilo ob zaroti udeleženih 20 oseb, ki se vse nahajajo v zaporih vojaškega sodišča v Sarajevu. »Hrvatski Dnevnik« poroča, da je preiskava doznala »strašne reči«, a ravno zato še ne objavijo podatkov.

Med aretiranci se nahaja tudi neki Popovič, ki so ga prijeli v Zemunu. Bil je silno ogorčen, ko je čul, da so aretiranci vse izdali. V jezi je tedaj izjavil: »Pustite me, da se umorim, in ker so to take kukačice, vam hočem vse natanko povedati, a zlasti to, kdo nas je poslal v Belgrad, da prejmemo bombe in se vadimo v ravnanju z njim.« Doslej so v Sarajevu potom prekega sode usmrtili 3 osebe.

### Ruski listi o načrtih pok. Fr. Ferdinanda.

»Sovremenoje Slovo« očita srbofilskega časopisju, da zamolčuje važen razlog. Venomer trdi to časopisje, da je bil Franc Ferdinand sovražnik Slovanov. Toda on je ravno hotel združiti Jugoslovane in jim zagotoviti isto stališče, na kakršnem so sedaj Madžari. Že njegova poroka s češko grofico ga je približala Slovanom. Neprijaznost Madžarov proti njegovi osebi dokazuje le njegove simpatije za Hrvatje. Franc Ferdinand je hotel za dvoedino monarhijo pridobiti še tretji jugoslovanski element. Srbi pa, kar priznavata tudi »Golos Moskvy« in »Novoje Vremja«, so hoteli svoje velikosrbske načrte uresničiti in so v svoje kombinacije zapletli tudi Bosno, Dalmacijo in Hrvatsko. V Sarajevu je došlo do konflikta med tema dvema tendencama. Potem pa ima avstrijsko časopisje tudi popolnoma prav, ako opozarja na nevarnost velikosrbske propagande za monarhijo. Ako bi Avstrija hotela rešiti slovansko vprašanje v čim širšem okviru svobode, bi bil to udarec za velikosrbsko idejo, in s tem bi bili v Belgradu in tudi kje druge občutno prizadeti, in gotovo je, da se bo ruska diplomacija zelo trudila, da bo otežkočila rešitev avstrijsko-srbskega vprašanja, kakršno si je mislil Franc Ferdinand.

»Kolokol«, glasilo Avstriji prijaznih ruskih krogov, piše, da je bil Franc Ferdinand prav vsled svoje slovanoljubnosti umorjen. Vse življenje in delovanje politika je imelo le-ta namen: proslavljanje slovanskega imena, kakor je Avstrija dozdej še ni videla. Franc Ferdinand je bil prvi habsburški nadvojvoda, ki je poročil Slovanke. Za svoje otroke je nastavljal slovanske učitelje in svoj dom je prestavil v slovansko Konopišče. Tam je zrastle v njem ideja trialistične monarhije, velikojadranske države, ki naj bi obsegala Hrvatsko, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in slovenske dežele. Ta »sovražnik slovanske reči« se je tudi hotel dati kronati v Pragi in Zagrebu. Ta politika pa ni bila vseč »Rdeči Slaviji«, ki sanja o vele-srbski demokratični republiki, za katero bi ustanovitev kulturno neprimerno višje stoječe krščanske monarhistične jugoslovanske države z napolslovanskimi habsburškimi kralji pomenila smrt. Drugi vzrok umora pa je bilo krščansko versko prepričanje prestolonaslednika in njegove soproge, zakaj pokojnika nista skrivala svoje antipatije zoper judovsko framonstvo in socialiste. Pod kroglijami rdečeslovanskih krvnikov je padel v Sarajevu mučenik katoličanstva in vitežki branitelj slovansko monarhistične avstrijske države misli, v kateri je videl jamstvo za razvoj slovanstva v mejah avstro-ogrškega ozemlja.

### Kako je bil Fr. Ferdinand vedno pripravljen na smrt.

Koroški župnik Franc Neuwirther priobčuje svoje spomine na pokojnega prestolonaslednika Frana Ferdinanda in njegovo soprogo, ko je bil leta 1904., 1905. in 1906. župnik v Löllingu, kamor je viso-

ka družina vsa ta leta hodila na poletne počitnice. Pisatelj pripoveduje, kako sta pokojnika vsak dan redno in z veliko zbranostjo prisostvovala sv. maši. Vsako soboto je prišla vojvodinja Hohenberg v cerkev k spovedi in prihodnje jutro je prejela sv. obhajilo. Mnogokrat je vojvodinja s svojim lepim glasom tudi pela pri sv. maši, ako so pevci na koru peli kako znano ji pesem. Najzanimivejši je pa ta-le dogodek: Nekega dne leta 1906., ko je nadvojvoda družina zopet bivala v Lölingu, je zjutraj nenadoma nekdo potrkal na župnikova vrata in takoj nato je vstopil dvorni mojster Janaček z besedami: »Gospod župnik, gospod nadvojvoda se mora odpeljati v Trst in vas prosi, da bi ga takoj spovedali; zvedel je, da se ondi pripravlja nanj atentat ter je vsled tega zelo vznemirjen.« Župnik je odhitel v grad, kjer so ga takoj peljali v nadvojvodovo sobo. Prestolonaslednik ga je sprejel z besedami: »Oprostite gospod župnik, da sem vas tako zgodaj plical; v Trst moram iti zastopat Nj. Veličanstvo in življenje nas katerega ni pač nikoli varno. Računati moram s smrtjo. Prosim vas, hitro mi pomagajte napraviti račun z našim Gospodom Bogom.« Ob teh besedah je nadvojvoda župniku ponudil sedež na svojem naslonjaču, sam je pa v generalski gal-uniformi pokleknil na tla in se tako spovedal. Tako živa je bila prestolonaslednikova vera in tako resnična in globoko njegova ponižnost pred Bogom.

#### Kaj piše rajna vojvodinja.

Francoski list »Gaulois« objavlja pismo pok. vojv. Hohenberg, ki ga je pisal, ko je ki svoji francoski prijateljici l. 1901, nekoliko prej, ko je bila imenovana za vojvodanjo. Med drugim piše rajnica: »Če pre-mišljam dogodke svojega življenja, vidim, da je posegla vanje Previdnost tako, da sem si na jasnem o velikih dolžnostih, ki mi jih nalaga in vidim, da ima Najvišji posebne namene z menoj. Ponižno se zahvaljujem Stvarniku in upam, da izkažem njegovi sveti Cerkvi hvaležnost za dobro-te, s katerimi me je obsipal. Kakoršnokoli bodočnost mi je usoda določila, **nikdar ne preneham, da s svojimi močmi delam za slavo Cerkve in za srečo dežele**, katere vladi bom vedno posvečala pozornost, deželi, ki jo moj mož najgloblje ljubi.«

#### Franc Ferdinand med slovenskimi svetogorskimi romarji.

Nekoč je bil nadvojvoda Franc Ferdinand na Goriškem. Obiskal je svetogorsko cerkev in tam pobožno molil. Ko se je vračal s Sv. Gore, je srečal večje število slov. romarjev. Nadvojvoda je obstal in se začel z njimi prijazno pogovarjati. Romarji ga niso poznali. Povpraševal je, od kod so, pri katerem polku je kateri moški služil, kako gre gospodarstvo itd. Ko se je poslovil od romarjev, dal je voditelju 50-kronski bankovec in rekel: »Razdelite si to med seboj. Ljubi Slovenci, molite pri Materi božji na Gori za vašega prestolonaslednika.« — Strme so gledali romarji za njim in se pogovarjali: »Kako dobrega cesarja bomo enkrat imeli.«

## Domača in zunanja politika.

### Koraki naše države proti Srbiji.

Avstrija bo že v prihodnjih dneh napravila odločen korak v Belgradu radi tragedije v Sarajevu. Položaj je radi tega tako nevaren, da so cene akcijam na dunajski borzi strahovito padle. Veliko pozornost je vzbudil govor ministerskega predsednika Tisze, ki je izzvenel v besedah, da je velika vojna nevarnost. Sedaj po sarajevskem atentatu si je odkrila zarota, ki ima svoje središče v Srbiji. Preiskava je dognala silo natančne podatke, ki se pa javnosti skrivajo. Na podlagi teh podatkov hoče naša država napraviti red na svojih južnih mejah. Mi to iz srca pozdravljamo in žetimo, da bi Avstrija svoji časti primerno nastopila, kaznovala zločince ter poskrbela, da bodo zločinci v Belgradu in Srbiji prav tako kaznovani. A ne samo to. Poskrbeti mora tudi, da se v Belgradu in Srbiji popolnoma zatre ognjišče morilcev in velesrbske propagande. To zahteva čast naše države in pa tudi oziroma mir v naši domovini, kjer velesrbskih agitatorjev ne maramo imeti za nobeno ceno. Vrhu tega je tudi odločna želja nas vseh, kakor tudi vseh avstrijskih narodov, da dobimo zadoščenje za strahoviti zločin v Sarajevu. Veseli nas, vkolikor jo prizadeta srbska vlada, da naša država v tem kmislju hoče napraviti primerene in odločene korake.

### Smrt ruskega belgrajskega posl. pl. Hartwiga.

Srbijo je zadela te dni velika nedomestljiva izguba. V petek ob 9. uri zvečer je nenadoma zadela kap ruskega poslanika Hartwiga, ko se je nahajal ravno na avstrijskem poslaništvu v razgovoru z avstr. poslanikom bar. Gieslom! Došli zdravnik je mogel konstatirati smrt. Truplo je bilo prenešeno v rusko poslaništvo. Na izrecno željo ranjk. posl. je ruski car dovolil, da sme biti pl. Hartwig pokopan v Belgradu in sicer v grobu, katerega mu je podarila belgrajska mestna občina! Pokopan je bil z vojaškimi častmi! Pogreba se je udeležil kralj po zastopniku, vsi ministri, cel diplomatični zbor i. t. d. Od kro-nanja kralja Petra sem ni videl Belgrad take svečanosti.

Srbija je izgubila v pl. Hartwigu izredno veliko! Hartwig je bil, ki je znal prikleniti Rusijo na Srbijo, Hartwig je bil — dasi po rodu Nемеc — eden največjih Srbov. Rusija je imela v njem izbornega diplomata, ki je bil določen za nasledniku sedanjemu ruskem zunanjemu ministru Sazanovu.

**Italija.** — Velikansko pozornost je vzbudila vest o mobilizaciji v Italiji. Italija je vpoklicala pod orožje krog 120.000 mož. Sicer pravijo, da se godi vse to le radi nameravanega železničarskega štrajka, toda glasovi nočejo ponehati, da je vse to le vsled skrajno zamotanega mednarodnega položaja.

A tudi **Anglija** se giblje in mobilizira. O priliki velikih vojaških vaj bo zbrala skupaj blizu 500 vojnih ladij.

**Nemško nacionalne demonstracije proti Slovencem.** — Te dni se imeli Nemci v Celovcu demonstracijsko zborovanje proti Slovencem in to radi tega menda, ker je izdalo železniško ministerstvo odredbo, da morajo železniški uradniki izdajati vozne listke tudi na slovensko zahtevo. Demonstrantje so šli razbijati pred Mohorjevo družbo, pred pisarno dr. Brejca in pred S. K. S. Z., kjer so sneli slovensko napisno desko. No celovski Nemci so lahko ponosni na svojo »kulturo!«

**Bolgarska zarota.** Iz Belgrada poročajo, da so tam vjeli tri bolgarske zarotnike, Kosto Stepova, Boris Madjarova in Manova, ki so imeli namen izvršiti atentat na zelo visoko osebo v Srbiji. Radi tega se kraljevič Aleksander, ki nadomestuje bolnega očeta, ni udeležil pogreba ruskega poslanika Hartwiga.

**Albanija** je še vedno ena zelo preporna in nevarna točka za Evropo in še posebej za Avstrijo in Italijo. Epiroti so se združili z vstaši in korakajo proti Valoni. Knez Wied pa gospoduje v Draču v senci topov laških in avstrijskih bojnih ladij: Rumunija hoče poseči v ta albanski sport, a istočasno izjavlja tudi Bolgarija, da ne bo držala križjem rok, ampak bo tudi ona prijela za orožje. Res se Bolgarija oborožuje.

**Huerta odstopil!** Te dni je došla vest, da je mehikanski znani predsednik Huerta odstopil! Izvoljen je že nov predsednik Carbahal, ki je pristaš Huertove stranke.

## Iz naše oganizacije.

### Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

**Komen.** Dne 19. t. m. v nedeljo ponovi slov. kat. izobr. društvo prireditve, ki je žela na binkoštni pondeljek toliko vspeha. Poleg točk tamburaškega in pevskega zbora se bo zopet predstavljala resna in pretresujoča narodna igra »Krivoprisežnik«, in ljubka burka »Dežnik« bo tudi gotovo vzbudila mnogo smeha med občinstvom. Zato pa pridite vsi, ki iščete poštenega veselja v nedeljo v Komen! Začetek veselice bode ob 4h pop.

Vstopnina: Sedeži 1 krona, stojišča 40 vin. Odbor.

**Lokovec.** Dan 29. junija je bil za našo organizacijo in vso tuk. katoliško ljudstvo vesel dan, ki ostane v neizbrisnem spominu. Ta dan je nam preč. gosp. dekan Berlot ob asistenci 4 duhovnikov med njimi tudi preč. gosp. Pavletiča, dekana stolne cerkve, blagoslovil novo zastavo kat. slov. izobr. društva, ki ima na eni strani podobo Marije pomočnice kristjanov in na drugi strani podobo sv. Stanislava Kostka. Cerkev je bila nabit polna domačega ljudstva in tujega. Ko se je zastava dvignila in razvila ter se prvič poklonila evharističnemu Kralju v tabernaklju, se je pokazala v svoji lepoti vsem, o-

učen in priden čevljar ravno dobro pomagati. Bil je že več časa bolehen, a da pojde tako naglo, ni nihče slutil. Pokojni je bil zvest član izobraževalnega društva, naročen tudi na »Novi čas« in sploh razumen in priljubljen pri vseh. Od hude žalosti mu je obolel še oče. Člani izobraževalnega društva so mu priredili lep pogreb. Naj počiva v miru!

V Bovecu je umrl g. Matija Pirca, ki se je boril pod Radeckijem na Laškem in pod Jelačičem na Ogrskem. Vojaštvo se je polnoštevilno udeležilo pogreba.

**Preiskava in aretacije med jugoslovansko mladino.** V Ljubljani, na Dunaju, v Pragi, v Berlinu so se proti jugoslovanskim dijakom uvedle stroge preiskave. Policija je dognala, da obstoje tajne zveze z velesrbskimi težnjami. Aretiranih je več Srbov. Tudi 22 Slovencev je že v zaporu. med njimi 8 študentov. Ne vemo še, kaj je preiskava dognala; toliko pa rečemo: Z vsa strogostjo naj se postopa proti tistim, ki neuko mladino zavajajo v svoje mreže. Seveda se pravi krivci znajo o pravem času skriti.

**Preiskave v Gorici.** V sredo popoldne je policija izvršila preiskave v raznih liberalnih društvih v Gorici. Preiskava ni dognala ničesar. Danes izvemo, da je dr. Casapiccola začel preiskavo na lastno pest. Vloženi so protesti od strani dotičnih društev.

**Svetogorska slika M. B. in starinar Gyra.** Knjigarna K. T. D. v Gorici je razposlala raznim gospodom knjižico »Svetogorska slika Matere božje in starinar Gyra«. Dotični gospodje so naprošeni, da naj iz prijaznosti knjižico tudi drugim osebam ponudijo, ki se za zadevo zanimajo.

**Narodne noše na Krasu.** Po načrtu in s pomočjo g.čne Ingerl so si omislila dekleta našega »Kat. slov. družva« narodne noše, v katerih so se pokazale javno v nedeljo na Sv. Mohor. Vesele so teh noš posebno naše matere in ženice, ko vidijo brhka dekleta v dostojnih in vendar lepih oblekah, ne pa v tistih čudnih mestnih plohih. Ali bi ne bilo lepo in posnemanja vredno to tudi po drugih krajih?!

**Učiteljske vesti.** V seji c. kr. okr. šolskega sveta dne 16. t. m. so bila sklenjena naslednja definitivna nameščenja: Vladimir Koršič, doslej na Š. Dom v Gorici, je imenovan za učitelja na Banjšicah; Josip Bric v Rihenbergu za Dornberg; Mirko Perko za Dol pri Opatjenselu; Ivan Stepančič v Lokvah za Gabrije pri Rubijah; Franc Pavletič Podsabotinom za Št. Ferjan; Leop. Poljk za Sv. Križ; Ciril Kofol v Čepovanu za Lokovec; Alojzij Urbančič na Vogerskem za Miren; Josip Berce za Osek; Viktor Zgonik v Štomazu za Skrilje; Viljem Tomažič za Srednje-Kambreško; Vinčo Bandei na Vrhu nad Kanalom za Šmartno; Anton Arigler v Kojskem za Vrh nad Rubijami; Avgust Brezav-

šček v Lokvah za Kal; Zofija Droč za Banjšice, Mar. König za Černdice; Roza Figel za Kojsko; Jožefa Kuntih za Osek; Alojzija Podberšček za Ozeljan; Ernesta Blažiča v Rihenbergu za Sovodnje; Eliza Ličen v Ajdovščini za Šmarje.

**Vojaške vaje** 28. pih. divizije se bodo vršile 21.—29. avgusta na ozemlju Ajdovščina-Gorica-Tolmin. Sodelovalo bo vojaštvo s Primorske in Kranjske. — Planinci pa bodo imeli vaje 17.—29. avgusta na Kobariškem in Bovškem.

**Za načelnika cestnega odbora kanalskega** je bil v sredo izvoljen g. Matevž Pirih iz Kala, za podnačelnika g. Kristjan Velišček iz Debenj.

**Veselica društva »Šolski Dom« v Gorici.** Dne 27. in 28. junija t. l. je priredilo društvo »Šolski Dom« v »Trgovskem Domu« v Gorici šolsko veselico v korist društva. Oba dneva se je proizvajala spevoigra »Letni časi«, katero je za take prireditve sestavil priznan mladino ljub g. Anton Kosi, nadučitelj v Središču na tatarskem. Spevoigro je vodil voditelj »Malega Doma« Avg. Šabec. Uspela je prav dobro, kar je pričalo obilo ploskanje navzočega občinstva. K temu spadajoče žive slike je uprizorila gđc. učiteljica Danica Šantel in so tudi te provzročile vprav frenetičen aplavz. Vsa čast gđc. Šantlovi! Obe veselici sta bili primeroma dobro obiskani.

**Razstava ročnih del društva »Šolski Dom« v Gorici.** V nedeljo dne 12. in v ponedeljek dne 13. julija t. l. so se razstavila v »Novem Domu« kakor tudi v »Malem Domu«, ročna dela društva »Šolski Dom«. Poleg ročnih del so se razstavile tudi rizbe učenk. Razstava je bila naravnost krasna, kar priča, da se je je udeležilo poleg ogromnega slovenskega občinstva tudi obilo Italijanov in Nemcev, ki so bili vsi polni pohvale o razstavljenih predmetih. Vsa čast vsem, gospodičnam učiteljicam, pred vsem pa gđc. voditeljici Emi Arko.

**Zaprta knjigarna A. Gabršček.** V ponedeljek popoldne so zaprli knjigarno A. Gabrščeka v »Trg. Domu«.

**Vojaku je rešil življenje** rev. inšpektor redarstva v Gorici g. Ivan Putrih. Saper Vorauer se je šel kopat v Sočo. Soča je precej deroča in mrzla. Vorauer, ki ni znal plavati, je zašel v globokejšo vodo, kjer se je začel potapljati. Klical je na pomoč in prišla je. Slučajno se je nahajal ob Soči gospod Putrih, ki je hitro skočil v vodo in z nevarnostjo svojega življenja izvlekel vojaka iz vode. Vojak je bil onesveščen. Gosp. Putrih je izvedel na njem z uspehom umetno dihanje; vojak je prišel k sebi. Na pomoč so bili g. Putrihu nekateri vojaki in inženirji Baumgartl in Lenk. G. Putrih zasluži za svoj pogumen čin javno zahvalo.

**Strelne vaje topničarjev na Krasu.** Gorski topničarski polk št. 3. bo imel okrog Komna strelne vaje od 30. jul. do 5. avgusta.

**Več laških vohunov so prijeli** v Šibeniku v Dalmaciji. Našli so pri njih načrte šibeniške luke in važnih vojaških postajank. Bili so uradniki ondodne cementne tovarne.

**Podkuljeni!** Naznanjamo svetu veselo vest, da glasilo ljubljanskih svobodomiselcev in velesrbov »Dan« prinesel novice, da naš list dobiva podporo od vlade. Seveda nam kali veselje njegova trditve, da »Nov. Časa« nihče ne bere in da bo propadel. Vladna podpora in to pa ne gre vkup. Torej se je »Dan« »zmotil«. Značilno je, da ti velesrbski svobodomiselni hujskači vsakega, ki opozarja na te nevarne ljudi, hočejo uničiti z očitkom, češ, da je od vlade podkupljen. Mi pravimo: Ta podla in grda zalega v Ljubljani ni sad naših domačih razmer; ta duh; ki veje po »Danu«, je duh belgrajskega svobodomiselstva. In taki ljudje lahko govore o podkupljenosti, — a v lastnih vrstah.

**Groze s smrtjo.** Svobodomiselno velesrbstvo je začelo groziti s smrtjo! Junaki, ki sta jih vzgojila ljubljanski »Dan« in Slov. Narod«, so poslali dr. Šusteršiču grozilno pismo, da se bo našel človek, ki mu bo potisnil bodalo med rebra. V pismu proslavljajo umor pok. Franca Ferdinanda. — Grozilno pismo z mrtvaško glavo je dobil tudi dr. Lampe. — Kdor se upa postaviti tej svojati po robu, ga hočejo spraviti s sveta! Vse pošteno misleče pozivljamo, naj odločno nastopijo proti tej »Danovski« in »Narodovi« svojati!

**Roparski napad na cesti.** Dne 9. t. m. so trije lopovi o belem dnevu napadli na cesti med Trstom in Kontoveljem in sicer v bližini vasi Kozjak nekega Jakoba Marčelin iz Vičence. Ustavili so ga ter zahtevali od njega listnico. Konečno so mu zažugali s smrtjo, ako naznani napad, ter ga izpustili ko jim je izročil listnico. Velikodušno so mu dali 5 K, da ne bi ostal popolnoma brez denarja. Marčelin se je nato podal na Prosek k orožnikom ter jim naznanil napad. Orožniki so telefonirali policiji v Trst, ki je obvestila vse obmejne postaje. Minolo soboto pa je policija v Červinjanu aretirala dva človeka, ki sta po osebnem opisu osumljena napada na Marcelina. Ta dva sta neki Capucelli in Gaglione, oba iz Barlette v Italiji.

**Vlom v trgovino z zlatinami.** V sredo po noči so tržaški vlomilci hoteli vlomiti v trgovino zlatarja Gregorja na Korzu. Nočni čuvaj jih je zapazil, s strelji iz revolverja poklical redarje, ki so nato ujeli v Strašicah enega izmed tičkov. Piše se Karl Klose iz Krmina.

**Ustrelil se je** 8. t. m. v Kobaridu rešpicijent fer. straže J. Pipan, doma iz Tomaja. Razneslo mu je pol glave. Vzrok samomora navajajo eni kot strah pred kaznijo, drugi pa kot živčno bolezen.

**Steckenpferd-  
lilijnomlečnato milo**  
prej ko sloj neutržno za oskrbo polti in lepote. Pri-  
znana pisma. Po 80 h povsod.

*Handwritten signatures and notes at the bottom of the page, including names like 'M. B.', 'Gyra', and 'K. T. D.'.*

## Trst in Istra.

**Sestanek katoliških slovenske hrvaških abiturijentov v Trstu.** Vabimo vse svoje prijatelje na sestanek slov.-hrv. kat.-nar. abiturijentov in abiturijentinj iz Primorja, ki se vrši v Trstu v dneh od 31. jul. — 2. avg. t. l.

Vspored sestanka:

Dne 31. jul. t. l.:

Ob 8h pozdravni večer v prostorih »Konsumnega društva« pri sv. Jakobu.

Dne 1. avg.:

Ob 7 in pol skupna sv. maša v cerkvi presv. Srca Jezusovega. Ob 9h dop. referati v dvorani »Marijinega doma« ul. Risorta 3:

I. Abit. S. Stanič (Gorica): »Ideali in cilji kat.-nar. abiturijenta«.

II. Gdč. abit. M. Pahor (Gorica): »Slov. žena doma in v javnosti«.

Ob 3h pop.:

I. Abit. Petar Bolonič (Pazin): »Dr. Mahničev rad medju Slovencima i Hrvatima«.

II. Abit. F. Pertot (Gorica): »Pomen cerkvene avtoritete za religijo, kulturo in življenje«.

Dne 2. avg.:

Ob 5h pop. v dvorani »Mar. doma«: Gledališka predstava:

Vspored:

1. Abit. A. Čebokli (Gorica): »A. Medved in moderna slov. dramatika«.

2. Gdč. abit. Olga Torkar (Gorica): Klavirske točke.

3. A. Medved: »Na odru življenja«, drama v 4 dej. (6 slik).

Ob 8h zv. komerz slov.-hrv. kat. nar. dijaštva v prostorih »konsumnega društva« pri sv. Jakobu.

Pripravljalni odbor.

**Tovariši**, ki se žele udeležiti sestanka slov. hrv. nar. abiturijentov in abiturijentinj iz Primorja v Trstu in hočejo prenočišče ali drugih informacij, naj se obrnejo najpozneje do 24. julija t. l. na abit.: Filip Pertot, Nabrežina 159.

**Mačkolje.** V nedeljo 12. t. m. smo imeli pri nas ustanovni občni zbor protialkoholnega društva »Sveta vojska«. Članov se je priglasilo 24, 6 I. stop. 18 II. stop. Ker v našem okolišu ni še nobene organizacije te vrste, vabimo vse prijatelje protialkoholnega gibanja, da se k nam vpišejo. Članarina je tako majhna, da jo lahko vsak zmore. V odbor so izvoljeni: Andrej Šturman, preds., Tul, taj., Jožefa Tul, blag., Ivan Križmanovič, Antonija Tul.

**Sv. križ pri Trstu.** Razstava otroških del vrta Slov. Straže je bila letos zelo okusno prirejena in je privabila mnogo obiskovalcev, ki niso mogli prehvaliti pridnosti vrtnarice gospice Virk. — Za tukajšnje podružnico »Slov. Straže« se je ob raznih prilikah od Velikenoči sem nabralo 48 K 75 vin. Vsem čč. gg. darovateljem in prijateljem mladine najpriskrnejša zahvala. — Slavnost ob praz-

niku sv. Petra in Pavla je izpadla nad vse sijajno. Vdeležba možkih pri procesiji izredno velika. Že več let ni prišlo toliko tujcev, kakor letos. — V 60-letni spomin proglašenja Brezm. Spočetja in ob 20letnici blagoslovljenja kipa in kapelice lurške M. B. se priredi 9. avgusta t. l. izredna slavnost, ki se sklene s procesijo s kipom lurške M. B. Navdušenje za to slavnost je veliko. — Ob tej priliki je pričakovati velike vdeležbe od vseh strani. Vspored se pravočasno objavi! —

**Doktor filozofije** je postal na gregorjanski univerzi v Rimu č. g. Anton Slamič, bog. tržaške škofije, gojenec zavoda »Germanicum«.

**Umrla** je v sv. Petru na praznik sv. apostolov Petra in Pavla 19letna Katarina Guzič. Bolehala je skoraj eno leto na kataru. Blaga pokojnica se je ogibala posvetnega šumenja, posebno pa je vkljub mladim letom črtila nesrečni ples. Blaga pokojnica je ostala vselej najrajši pri svojih ljubih stariših, ki naj jih Bog tolaži na težki izgubi.

### Dobre knjige.

»Narodne igre« je začela izdajati Slovenska Straža v Ljubljani. Prvi zvezek je ravnokar izšel in obseg: »Vmeščenje Valuka« za gorotanskega kneza in vojvodo pri Gospe Sveti na Koroškem okoli leta 620. po Kr. rojstvu s staroslovenskim poganskim obrednim praznikom. — in »Štempihar«, zgodovinski igrokaz v treh dejanjih. Vprizoritev obeh iger je dovoljena, ako se kupi prvega zvezka vsaj 12 izvodov. Naročajte prvi zvezek »Narodnih iger«, pripravite se za jesensko sezono na naših odrih. Prvi zvezek velja samo 80 v., po pošti 10 v več in se dobi samo pri »Slovenski Straži« v Ljubljani.

»Grafenauer, Zbirka slovenskih povesti« III. snopič, cena 60 vin. Ta zbirka prinaša izključno samo izvirne spise naših odličnih domačih pripovednikov in se odlikuje po nizki ceni in bogati opremi. Zadnji sešitek obsega povesti veselega značaja. Upati je, da postane »Zbirka slovenskih povesti« radi nizke cene in iz-

brane vsebine kmalu najbolj razširjena slovenska leposlovna zbirka.

Dobiva se v »Knjigarni katol. tisk. društva« v Gorici.

»Zločin v Sarajevu.« Pod tem naslovom izide prihodnje dni lična knjižica z dvema krasnima slikama, porabnima tudi za okvir. in nad 30 drugimi slikami, ki bo obsegala poleg natančnega opisa tragičnega dogodka v Sarajevu tudi natančen življenjepis pokojnega prestolonaslednika in njegove soproge. Opisane in pojasnjene bodo poljudno tudi vse pogrebne slovesnosti od Sarajeva do grobnice pokojnih nesrečnih žrtev v gradu Artsettnu. Cena lično opremljeni knjižici bo 70 vin. za izvod, po pošti 80 vin. Pri večjih naročilih da založništvo do 100 izvodov na vsakih 10 po en prosti izvod, nad 100 pa vsakih 20 po tri proste izvode. Naročila sprejema tudi »Knjigarna katol. tisk. društva v Gorici Gospoka ulica 2.

### Darovi.

**Slovenski Straži so darovali:** Fran Matičič, žpk. Boljun Istra, 1 K 50; — Nabrali goriški dijaki v proslavo 500 let. ustoličenja, 13 K 16.

**Slovenski Straži so darovali:** Iv. Klanjšček, Dol. Cerovo, 1 K; Jos. Parovel, Dolina pri Trstu, 3 K; Anton Pavlica, Britof-Rihemberg, 2 K; Anton Betram, Trst, 5 K; Janez Kikelj, Hudajužna, 1 K 50; Marija Černe, Solkan, 3 K; Ant. Pirc, Vermeljan, 2 K 50; Podružnica v Prvačini, iz nabiralnika, 11 K.

**Stalen postranski zaslužek** za žene in dekleta vsakega stanu, le z domačim delom! Zasluži se mesečno najmanj 80 K. Popolnoma nova stvar Ponudbe, katerim je treba priložiti 60 vin. v znamkah, na INSTITUTE HEISER, Dunaj VI., Magdalenenstr. 8.

### GLASOVIR

(Salonflügel) dober za društvo

na prodaj

radi selitve.

-- Corso Verdi št. 28/II. --

Šebreljska štedilna posojilnica\* naznanja tužna vest, da je nje član nadzorstva

### JANEZ VONČINA

posestnik, član Sirotinskega sveta, sodni cenilec i. t. d.

v Jagerščah dne 8. julija 1914 po mučni kratki bolezni previden z Najsvetejšim umrl.

Njegovi preostali družini udano sožalje.

Ob enem pa se zahvaljujemo vsem, ki so se pogreba vdeležili, pevcem za zapete žalostnike in gospodu.

Šebrelje, dne 9. julija 1914.

Šebreljska štedilna posojilnica».

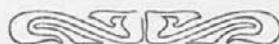
Purgaj, **Gospodinjstvo**. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila, cena vez. K 2 80 (po pošti 30 v več).

**Stoletna pratika** dvajsetega stoletja 1901 — 2000 cena K 1.30 vez. K 2 (po pošti 20 v več).

Pleiweis-Kalinšek, **Slovenska kuharica** cena okrajšana izdaja vez. K 3.60 (po pošti 30 v več); velika izdaja s slikami K 6 (po pošti 30 v več).

**Naša zdravila** in njih uporaba v domačem zdravljenju, cena K 1.20, vez. K 1.80 (po pošti 20 v več).

„**Zelišča v podobah**“. Cena 60 vin. Ta knjižica prečocuje domača zdravilna zelišča v naravnih barvah. Označeno je tudi, katere rastline skrivajo v sebi poleg zdravilne moči tudi strup in katere so nestrupene. Kdor bo s to knjižico v roki iskal zdravilnih želišč, katerih ne pozna, jih bo brez težave spoznal in našel.



*Velika zaloga*

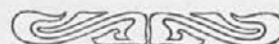
*pisarniških, šol-*

*skih in vseh v to*

*stroko spadajočih*

*- - potrebščin - -*

*- - itd. itd. itd. - -*



## Šolske potrebščine

na debelo in drobno

priporoča

**Knjigarna Kat. Tisk. Društva**

**v GORICI**

(Montova hiša)



TISKOVINE

sa  
cerkvene urade  
in  
šupanstva.

**Knjigarna**

»Katoliškega tiskovnega društva«

v GORICI,

Gosposka ulica števil. 2.

(Montova hiša).

Prav  
velika izbira  
molitvenikov,  
rošnih vencev,  
svetinj,

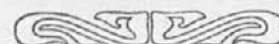
Priporoča:

nabožnih slik s okvirji  
in  
braz okvirjev, raspela.



## Knjiga uradnih vlog.

Dolžan - **Knjiga uradnih vlog**. - Cena 3 K, vez. 4 K, po pošti 20 vin. več. Prinaša največjo izbiro sodnih vlog za vse prilike. Knjiga navaja poleg vlog v izvenspornem sodnem postopanju (varuštvo, skrbstvo itd.) tudi obrazce vse navadnih civilnih tožb, ki spadajo v področje okrajnih sodišč. Obrazložene so tudi kazenske vloge in silno stroga določila glede poslednje volje (oporoke), katero pojasnujejo mnogi vzorci. Knjiga, ki bo vsakemu, ki ima opravila z javnimi oblastmi, dobrodošla, se dobi v knjigarni »Kat. Tiskovnega društva v Gorici (Montova hiša).



*Raznovrstni kipi,*

*- - n. pr.: - -*

*Presv. Srce Jesu-*

*sovo, Lurška mati*

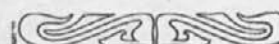
*- Božja, itd. itd. -*

*od 20 cm dalje.*

*- - Vsakovrstne - -*

*druge devociona-*

*- - - - lije. - - - -*



Ravnokar je  
izšla knjižica

## „Zločin v Sarajevu“

ki jo krasi do 30 lepih, deloma umetniških slik. V knjižici je natančen opis vseh na tragičen umor se nanašajočih dogodkov. — Posebej opozarjamo na **krasne portretne slike** pokojnih žrtev nadvojvode **FRANA FERDINANDA** in soproge **ZOFIJE** vojvodinje **Hohenberg**, ter njunih treh otrok.

Isvod stane 70 vin., po pošti 10 vin. več. Naročila sprejema in izvršuje poštno obratno: **Knjigarna kat. društva v Gorici** (Montova hiša).

## Vsakdo mora zadeti!

400.000 in 200.000 frankov znašajo glavni dobitki  
**TURŠKIH SREČK.**

6 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

475.000 oziroma 375.000 kron, ozir. frankov in lir znašajo vsa-  
koletni glavni dobitki skupine 5 oziroma 3 izbornih srečk.

13 oziroma 9 žrebanj vsako leto: Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

Mesečni obrok od K 4 — naprel. — Za cenjene naročnike določene so  
nagrade in premije!

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“

**Valentin Urbančič, Ljubljana 6.**

## IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena tvrdka

**GORICI**

ulica **Adelaide Ristori št. 5**

se priporoča p. n. občinstvu za vsa  
stavbena dela. Izdeluje vsakovrstne  
načrte, proračune in kolavdacije po  
najnižjih cenah.

Priporoča se, pod no-  
vim vodstvom, na novo  
urejeni hotel „Pri zla-  
tem Jelenu“.

Sprejme se učenec, za sedlarsko obrt.  
Nastop takoj pri IVAN  
KRAVOS. Sedlarskega delavnica in zaloga konjskih  
vpreg v Gorici, Krnu št. 11.



## Jakob Šuligoj

urar e k. državne že-  
le/nice iz Gorice,  
Goposka ulica št. 19.

ima največjo zalogo najfine-  
jših švicarskih, preciznih ur  
z večletnim jamstvom. Velika  
izbera zlatnine srebrnine in  
konkurenčnih ura.

Popravila se izvršujejo točno  
Za vsako popravilo se jamči  
eno leto.

## RAZPIS SLUŽBE

občinskijskega tajnika

V Cerknem se raspisuje in sicer z letno  
plačo 1000 Kron, služba obč. tajnika. Pro-  
silec mora biti zmožen slovenskega in nem-  
škega jezika, prednost imajo oni, kateri so  
tajniško službo že opravljali, in naj prošnji  
priložijo dotična spričevala in jih je vlo-  
žiti do 30. julija 1914 na podpisani urad.

ŽUPANSTVO V CERKNEM

dne 13. julija 1914

Župan:

J. ERŽEN.

# Trgovski dom v Gorici

Najnovejša moda v rožicah, kakor vse vrste blago se prodaja po čudovito nizki ceni.

Največja izbera novosti.

**Pregrad & Černetič.**

## Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici.

Centrala Ljubljana, p. družnice: Celje, Celovec, Satajevo, Split, Trst.

Delniška glavnica K 8.000.000  
Rezervni zakladi „ 1.000.000

Vloge na knjižice po 4<sup>1/2</sup>% v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz-valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.

Stavbeni krediti.

Predujmi vrednostni ne papirje.

Srečkena obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna piuma.